GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Mercurea si Duminec'a, Fói'a, candu concedu ajutóriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe 1/2 3 fl. v. a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu séu 3 galbini mon. sunatória.

Anulu XXXII.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

Nr. 69. Brasiovu 18 6 Septembre **1869.**

MONARCHI'A AUSTRO-UNGARICA.

Transilvani'a.

Telegramulu

lui „Kronst. Zeitung."

Bucuresci 18 Sept. Senatulu s'a constituitu. Presiedinte s'a alesu Plagino ginerele lui Stirbeiu, fostu secretariu de statu. Senatulu a votatu contingentulu an. acestuia cu 7000 fetiori. Ordinea nóua de taxa comunale s'a primitu cu unanimitate. Marti se va inchiá siedintî'a extraordinaria. —

Brasiovu 17 Sept. Comisiunea pentru rectificarea frontarieloru intre Ardélu si Romani'a, tienú prim'a siedintia aici in Brasiovu. S'a decisu, cá se se duca protocolulu in limb'a francesa; ér din causa, ca membrii din statulu Romaniei, fiindu avisati dintr'odata a veni aici, nu putura midiuloci asia inte incunosciintiarea respectiviloru proprietari de pe la frontaria, cá se vina la terminu cu actele si documentele loru; asia au pretinsu unu soroc pentru midiulocirea acésta pana eri, candu tienura a dóua siedintia si decisera a incepe reambulanti'a la pasulu Buzeului, unde si pornira adi. —

— Totu in septèman'a acésta se incepú cursulu scolariu alu an. 1869/70 la gimnasiulu romanu si celu evang. Studentii inca totu mai vinu, dauna, ca in punctulu acesta unii parinti suntu tardii si casiuna dificultati fiiloru ca intardiarea. Asteptamu si deschiderea scólei reale si comerciale, pentru care inca au acursu invatiacei, inse pucini fórte, cu tóte, ca scintiele reali si comerciali potu ferici mai securu pe tenerime in impregiurarile de facia. —

— In caus'a sinodului mi se scrie dela Blasiu, ca Exc. Sa d. metropolitu inca é gata cu mai multe propuneri in privinti'a celoru ce se tienu de disciplin'a besericei, cari se tienu numai de sinodu, de preuti, in sensulu strinsu. In privinti'a celoru, ce se tienu de competinti'a congresului, inca va face pasii necesari, ca pentru concesiune ii au facutu; éra sinodulu se va conchiama cam pe 19 Octobre.

Tocma citimu, ca la propunerea archiep. de Colocea se va tiené una conferintia la Alb'a regale, Ungari'a, spre a formulá cele, ce voru tramite séu voru duce la conciliu la Rom'a. — Sinodulu blasianiloru va da se lucre si se misce si la Rom'a, cá provinci'a gr. cat., se fia respectata cá atare autonóma de catra provinci'a rom. cat. din Ungari'a, oprindu orce initiativa a loru ce vatama coordinat'a auctoritate a provinciei rom. gr. cat., care are dreptu si vre se amble pe propriele sale pitiore. —

Scólele nóstre confesionale.

Nu e departe lun'a Octobre, candu de regula se incepe invetiamentulu in tóte scólele, in cari nu s'a inceputu mai inainte. In acésta luna multi scolari incepatori se vedu pentru prim'a data adunati cate intr'o chilia ce se numesce „scóla".

Ce fiori cuprindu pre incepatori la audiulu numelui de „scóla si dascalu", nime nu póte cunósce asia bine, cá cei ce suntu séu au fostu invetiatori. Maiestri'a, tactic'a séu manier'a, cu care are se pasiésca invetiatoriulu la delaturarea ideeloru fixe dar' false ale incepatoriloru, trebuie se i fia innascute. Numai rabdarea, blandetî'a, invetiatur'a si afabilitatea potu invinge in acéste impregiurari. Inse invetiatorii, fiindu si „educatori", n'au de a se lupta numai cu capriciale prunciloru, ci si cu ale parintiloru loru, cu deregatoriele comunale si de multe ori chiaru si cu organele mai inalte scolarie, ca-ci nimene nu i'da, séu celu pucinu nu i'a datu pana acuma mana de ajutoriu. O sala góla cu pareti desbipiti, cu podu ne unsu, fara podini de scanduri cu usia crepata fara incuiatória, in cele mai multe locuri cu titini de mestécanu cu musica, ferestri mici neproportionate, fara cuptoriu, séu, de este, asia e de mare, catu o di de véra, cu 2—3 scanduri séu lavitie, cativa prunci si unu carturariu teneru séu betranu (care ori la ce in lume se póte pricepe mai bine, cá la invetiatura) — representéza in cele mai multe comune: „Scól'a romanésca!" — Éca in pucine cuvinte icón'a scóleloru nóstre. In pucine, fórte pucine comune se afla redicate edificia corespundatórie scopului, insastrate cu cosa ce in adeveru trebuie se fia oricare scóla. Caus'a cea deplorabila a scóleloru o scimu si o cunóscemu cu totii. Ore in venitoriu cans'a scolaria va remané totu in statu quo?! Nu potu crede, celu pucinu nóu'a lege scolaria no asiguréza despre acésta. — **§ 1** obléga pre totu parintele séu tutorulu a si da pruncii la scóla, dela implinirea anului alu 6—12 si 3 ani de repetitia. Scutiti de scóla potu fi numai acei prunci ce primescu atestatu dela medicu séu prin scaunulu scolariu adeverescu, ca suntu slabiti trupesce si sufletesce, séu suntu scutiti in timpulu catu patimescu de vreo bóla lipitiósa. Cei ce se voru opune dupa mai multe dojani voru fi pedepsiti dela 50 cr. pana la 4 fl. v. a. si ne folosindu nici acésta, atari prunci se punu sub tutoratu (§ 4).

Fiacare comuna e indatorata a infiintia institutele necesaria pentru instructiunea poporale (§ 23). In comuna ori si care confesiune póte infiintia si sustiené institute publice, póte alege invetiatoriulu póte determina salariulu si póte defige cartile (§ 11), inse sub conditiuni ca: edificiele scolaria se se redice in locu sanctosu, se fia uscate, largi (in § 34 sta pentru 80 scolari) luminóse si usioru de ventilatu (§ 27); prunci de prunce se fia deosebiti (§ 29); invetiatoriulu se nu invetia mai multu de 80 de prunci fara concesiune (§ 34); invetiatorii se fia pedagogi (§ 133); invetiatorii afara de representante séu cantore nu póte lua si altu servitiu (§ 141); obiectele de instructiune afara de cele de pana acum suntu: fisic'a si istóri'a naturale, geografi'a si istori'a patriei, drepturile si datorintiele civili si gimnastica; scól'a se aiba instrumentele de lipsa, si frecuentarea e de 8 (la orasie de 9) luni (§ 11, p. 1, 2, 3, 4, 5).

Comun'a e deoblegata a provedé scól'a cu tóte instrumentele necesarie intr'unu numeru corespundiatoriu (§ 30 si 32); totu ea are a se ingrigi despre salarisarea invetiatoriului (§ 33) amesuratu §-lui 142 lit. a) b) c) d), — acésta salarisare cum si alte sarcine ale scólei suntu a se scóte de pre totu civele in proportiunea darei directe in sum'a de 5% (§ 35), fiacare comuna e indatorata a infiintia fondu scolariu in posesiune, in mobile séu in bani, ér' unde se va comasá, celu pucinu a suta parte de pamentu vine pre partea scólei (§ 38 si 39). Dupa § 14 totu institutulu confesionalu sta sub supraveghiarea statului — a se vedé lit. a) b) c) d). — Asia dar' inspectorii nou denumiti scolari, cá organe ale guvernului au de a visita scólele confesionale in totu anulu celu pucinu odata, spre a se convinge, déca se implinescu recerintiele paragrafului 11 alu legei. **Ministrulu** instructiunei au datu inspectoriloru in instructi'a sa urmatóriele puncte:

„1. Corespunde sal'a de invetiamentu si edificiulu totalu de scóla recerintieloru § 27 a legi? mai alesu nu e stricatiosu in privinti'a sanetatii si periculosu in privinti'a securitatii? facutusau destulu § 27 alu legei la redicarea séu straformarea scólei?"

„2. Se tramitu óre copii obligati la invetiamentu toti si regulatu la scóla? déca nu, apoi óre cercetézase, ca cine este causa? **recurs'au forulu besericescu in acésta causa la forulu civilu** si predatau list'a absentatoriloru si a absentiloru? Déca s'a intemplatu acést'a, inse autisti'a comunale a negligatu executarea legei, atunci numai decatu se admonieze pre autisti'a comunala. In casu contrariu, are se faca atentu pre forulu besericescu, pentru facerea pasiloru cuveniti.

3. Tienese óre cursulu de studiu in timpu de 8 (in orasia 9) luni ordinatu prin lege.

4. Cati discipuli are fiacare docente?

5. Fetele se fia despartite de baiati, dupa impregiurari in 2 sale deosebite, ér' candu acésta nu s'ar poté efectui, atunci se se faca pentru fete in accesi sala unu despartiementu separatu.

6. Propunuse tóte studiale obligate?

7. Au toti baietii carti si unelte de invetiamentu?

8. Este scól'a provediuta, cum se cuvine cu instrumente de invetiamentu? Este tabla de aritmetica, globulu pamentului, mape de parete, table de citit, are scól'a locu si preparate de gimnastica si in fine are scóla de pomarit?

9. Ore in scóla unu astfeliu de invetiatoriu propune, care este aprobatu de oficiulu competinte? Déca docentele la promulgarea legei a fost in postu fara se fi finitu carsulu regulatu de pedagogia, facutau óre examenele suplinitória necesaria?" (a se vedé § 39, 50 si 51 din Instructi'a pentru inspectori).

Déca va oserba inspectorulu defecte in scóla confesionale, adica déca scól'a nu va poté corespunde deplinu §-lui 11 alu legei, — atunci guvernulu, insciintiatu prin inspectoru póte ordona aplicarea §-lui 15 alu legei; inse si fara defecte liniile §-lui 14 din instructiune: „Óre este delipsa ori nu infiintiarea scólei comunali pre langa scoli confesionali conformu § 44 si 50 alu legei, in totu casulu inspectorulu scolasticu este datoriu pre langa aducerea aminte se provóce pre antisti'a comunale, cá se se declare in termini determinati prin decisiune in acea privintia etc." — arata destulu de chiaru, ca, asia dicundu, cu poterea vreau a preface scólele confesionale in scóle comune; dreptu acea scólele confesionale suntu in ajunsu apunerei loru, ca-ci confesiunile nu potu rivalisa cu guvernulu. Ce vrea guvernulu prin scólele comune? Poté-se-voru membrii confesiuniloru mai potericu destepta, lumina si treli in scól'a comuna? Poté-si-voru tiené limba? Desteptase-va mai potericu nationalitatea? Cum voru tiené si respecta disciplii serbatórile confesiuniloru tuturora? séu numai a uneia? De se voru tiené tóte, faceva scól'a comuna progresu séu regresu? De se va tiené numai a uneia, religiunea — si limb'a — pentru celealalte óre nu i periclitata? Astfeliu de intrebari, si altele cá aceste, ne facu cele mai mari ingrigiri, ca-ci ce invétia Ionica sci si Ionu, si ce nu invétia Ionica in tenerétia, nu va se scie Ionu la batranetia.

Unu exemplu v'a lamuri causa. Se luamu dar' comitatulu Solnoculni interiore cu circa 114.000 locuitori, dintre cari cam 92.000 suntu romani gr. catolici si orientali, ér' restulu suntu unguri (si armeni) rom. cat., unguri reform., unu satu sasescu cu sasi protestanti si israeliti. Acuma dupa § 125 alu legei acestela 6 confes. alegu din sinulu loru cate unu membru pentru consiliu scolasticu comitatensu, prin urmare 2 romani, 2 unguri, 1 sasu si 1 jidovu ungurit; deci 2 romani si 4 unguri. Totu dupa acestu § póte voru esi si dintre invetiatori 2 membri romani, ér' ceialalti 2 voru fi de unguru (póte 1 rom. cat. si 1 reform.), ér' restulu lu va suplini comitetulu comitatului celu ungurescu, a caroru suma se fia 30; deci romanii voru avé póte 4 membri, ér' ungurii 24 membri si sasii si

jidovii cate unu membru maghiarisatu, adica suma 26. La intemplare se aléga comitetulu vreunu romanu séu 2, aceia de siguru voru fi de a loru farina, altcum nu s'ar alege. Acuma éta ce proportiune intre 4 si 26 si intre 14 mii si 92 mii! Acestu consiliu de comitetu scolasticu ungurescu amesuratu § 130 va face:

1. Suprarevisiunea socoteleloru substernute din partea scaunului scolasticu comunale romanescu (care este a se infiintia confr. § 117).

2. In privinti'a scóleloru comunale (romanesci), consiliulu comitatense (ungurescu), „e foru de a 2-a instantia in causele parintiloru cu invetiatori si in tóte causele disciplinarie.

3. Totu elu „judeca in jalb'a scaunului scolasticu contra invetiatorelui — si in genere judeca asupra procedurei scaunelóru scolastice (romanesci!).

4. Totu elu, se consultéza despre relatiunile invetiamentali ale comitatului, si in privinti'a scaderiloru (!), care nu le póte implini, face reportu si respective propunere comitatului, care dupa aceea o asterne ministrului de instructiunea publica."

Mai multu, invetiatorii comunali **romanesci** se voru alege de scaunulu scol. com. rom. sub presidiulu si conducerea delegatului din partea consiliului comitatense ungurescu vedi § 136; ér' déca alesulu va placé consiliului, alegerea se va aproba, la din contra i se va denega aprobarea. Invetiatorii alesi suntu pre viétia, dar' de va fi romanu si de cumva lu va prinde cineva cu vreo fóia romanésca (spre ex. „Gazet'a", „Feder." séu „Albin'a" usioru póte cadé in vreo crima politica, in urm'a careia vine delaturatu (§ 138) si inlocuitu cu unu altulu. — — — Éta usia maghiarisarii! Ce isprave facemu noi in asemene impregiurari? nimica. Óre nu suntemu in periclu? Óre n'ar fi de doritu, cá se ne intocmimu si organisamu scólele nóstre amesuratu timpului? Se ne aratamu prin scóle, ca suntemu unu poporu demnu de viétia.

In lun'a Iuliu a. c. veneratulu consist. gherlanu a conchiamatu pre toti protopopii transilvaneni tienatori de acesta diecesa la o consfatuire in caus'a scolaria, dupa mai multe consultari, paremise s'a alesu una comisiune mixta, spre a elabora unu proiectu séu statutu cum si in ce modru s'ar poté sustiené scólele confesionale. Facutau acea on. comisiune ceva, nu se scie, destulu, ca scólele au a se incepe in Octobre; pentru acesta ar' fi de doritu, cá cu totii se ne lamurimu in acésta privintia, se esimu odata din acestu labirintu, toti se vorbimu una, si acceasi cu fapta se o aratamu, se ne ferimu de desbinari, ci toti se ne intemeiamu intr'unu cugetu si intr'o intielegere, ca-ci numai astfeliu ne potemu salva onórea si viéti'a nóstra nationale. —

Spre a fi asia intr'armati — de ce aremu lipsa? Óre sosiva si acea óra, ce de multu o dorimu? —

In diu'a taiarei capului St. Ioane.

T. Rosiu m/p.

La scól'a principale romanésca din Lapusiu ung. séu tienutu examenele eleviloru in 13 si 14 Iuliu a. c. sub presidentí'a rsm. d. canonicu si inspectore supr. scolare alu diecesei gherlane Mihailu Siorbanu. — Progresulu scolariloru au fostu indestulitoriu, o dovada viua, ca invet. au corespunsu deplinu chiamarei, pre langa tóta greutatea propunendu tóte treele limbele patriei, in cari — cu pucina escepti'une — scolari au fostu fórte bine exercitati si deprinsi. Publicu si parinti de si scolariloru au asistatu sub decursulu examinarei in unu numeru fromosu. In 15 Iuliu s'au impartitu scolariloru celoru mai diligenti si cu portare morale premiale, si anume: prin mariniimositatea sp. d. Iacobu Voith, curatore r. c., magistru postale si posesore in Lapusiu ungurescu, s'au datu celoru mai de frunte 3 scolari 3 bucati taleri a) de 1 fl., b) 1 fl. 50 cr., c) de 2 fl. v. a., pentru care i se aduce respectuósa multiamita, ér' ceilalti s'au premiatu cu carti scolarie. Dè creatórele mai multi barbati cá dnu I. Voith!

Cursulu se va incepe in 1-a Octobre c. n., unde se astépta unu mai mare numeru alu scolariloru cá in an. scol. espiratu. — T. Rosiu.

Blasiu 14 Sept. In 12 avuramu bucuri'a a primi in sinulu nostru pre Excelenti'a Sa domnulu presiedinte L. Vasilie Popp, care nu potú intrelasa a nu face una escursiune de vr'o catera óre spre a visita léganulu nationalismului romanu. Excel. Sa d. metropolitu dede in onórea doritului óspe unu prandiu splendidu, la care fura invitati dd. canonici si mai multi professori. Dupa prandiu petrecutu de Exc. Sa d. metropolitulu pana la Craciunelu, se reintórse la familia in Oarda, de unde in 14 pléca la oficiu la Pest'a. Ddieu se lu pórte in pace, cá se ajute la problem'a fericirei natiunei sale, pentru care o gat'a totudeun'a a-si intrepune vocea si conlucrarea. — x

---

Reportu generalu

despre activitatea directiunei Asociatiunei nationale din Aradu pentru cultur'a poporului romanu, din an. 1869.

Onorata adunare generala!

Amesuratu § 9 alu statuteloru Asociatiunei nóstre subscris'a directiune si tiene de detorintia a asterne onoratei adunari generale cu tóta onórea urmatoriulu

REPORTU:

In urmarea insarcinariloru primite din partea adunarei generali din anulu trecutu, si pre temeiulu dispusetiuniloru prescrise in statute, subscris'a directiune sub restimpulu activitatii sale din anulu acest'a si anume dela adunarea generala din anulu trecutu pana in diu'a de astadi a tienutu preste totu 15 siedintie, adica 10 ordinarie si 5 straordinarie, ale caror'a protocóle originali se alatura aici sub A si din cari onorat'a adunare generala se póte convinge despre activitatea corecta, ce subscris'a directiune a potutu-o desvolta, si adica:

Directiunea n'a fostu in stare indata a purcede la desbaterea obiecteloru ce cadu in sfer'a activitatii sale, si numai dupace protocolulu adunarei generali s'a fostu autenticatu in 28 Nov. 1868, a tienutu prim'a siedintia, in carea a facutu dispusetiunile necesarie pentru efectuirea agendeloru diferite, dintre cari cestiunea cea mai vitala si urginta a fostu liciudarea si incasarea pretensiuniloru Asociatiunei, ce se afla in restantia din ofertele membriloru deoblegati, parte din listele aniloru d'antai, parte inse de dupa decharatiuniule formale si obligatórie de oferte ale numerosiloru membri in restantia.

Afacerea acést'a a restantieloru enorme a atrasu totudeun'a atentiunea onor. adunari generale de pana acuma, fiinduca a fostu si este o intrebare aduncu taiatória in viéti'a Asociatiunei si a referintieloru ei materiali; — dar' pre catu de necesaria si de doritu a fostu separarea ulteriora si respective aducerea in evidintia a restantieloru acestor'a de atatea ori intonate si discutate, pe atatu de mari si de inevitabili au fostu dificultatile, cari le-au intempinatu acésta directiune, catu si de cate ori s'a apucatu de acésta lucrare grea, pentru ca pre langa tóte nisuintiele directiunei de a constatá cu precisiune si acuratetia stadiulu activu si evidentu, precum alu sumeloru oferite din partea membriloru Asociatiunei, asia si alu solvirei, apoi alu restantieloru, nu l'au potutu erudi din protocólele manipulatiunei introduse inca din timpulu infintiarei acestei Asociatiuni, cari protocóle, in parte nepractice, in parte neregulatu manudose, intru atat'a a devenitu de incurcate si pline de corectiuni ale sumeloru transtrise din ani in ani, incatu n'au potutu servi mai multu de basa, nici pentru reciptarea ofertelóru renoite, nici pentru evidinti'a restantieloru. Acésta impregiurare, a indemnatu pre subscris'a directiune, conformu determinatiunei de sub Nr. 11 alu protocolului adunarei generale din anulu trecutu, a intreprinde tóte midiulócele corespundietórie spre a face posibile constatarea tuturoru pretensiuniloru ce le are Asociatiunea din ofertele membriloru ei, spre ce scopu pre langa sustienerea dispusetiuniloru indegetate inca in anulu trecutu si reportate sub Nr. 10 alu reportului seu generalu aprobatu, — a aflatu de lipsa a dispune o redigere respective compunere nóua a protocóleloru mai corespundietória si conformu sistemei usuate la tóte administratiunile de cassa.

Cu elaborarea acestoru protocóle subscris'a directiune, prin decisulu ei din 8/20 Iuliu a. c. Nr. 94, siedinti'a XI, a insarcinatu notariulu, pre langa incuviintiarea ajutoriului scripturistica ce l'a aratatu ne incungiuratu de lipsa conformu recerintieloru stabilite in § 47 alu regulamentului cassei directiunale.

Intreprinderea acést'a a si produsu efectulu doritu, si résultatulu elaborarei protocóleloru mai susu amintite nu numai, ca póte servi de basa tuturoru pretensiuniloru Asociatiunei, ci este o evidintia, mai chiaru individuala si generala, din care suntu lamurite ofertele, solvirea si restanti'a tuturoru membriloru Asociatiunei dupa cum s'a potutu erudi!

Inainte de tóte directiunea a dispusu a se culege tóte listele membriloru inscrisi din anii 1863/4, 1864/5, 1865/6, precum si cele din 1865/6, 1866/7 si 1867/8, apoi tóte dechiaratiunile obligatórie ale membriloru intrati in Asociatiune dela anulu 1866 pana in diu'a de astadi, pre bas'a caror'a s'a compusu protocolulu de evidintia sub lit. A. si s'a reieptatu obligamentulu ofertelora dupa si in ordine alfabetica alu membriloru respectivi, precum se vede din acestu protocolu, éra listele si dechiaratiuniile protocolate suntu puse in fascióra in ordine cronologica.

Pre temeiulu acestui protocolu sub A. si folosirea protocóleloru de mai naiute, s'a compusu protocolulu capitalu despre toti membrii Asociatiunei, in care suntu induse restantiele ofertelóru din anii trecuti si competintí'a ofertelóru anuali curinte dela 1 Maiu 1868 pana inchisive 1 Maiu 1869. Dupa aceea culegunduse tóte diurnalele perceptoriloru din anii trecuti si alte liste despre incassarea respective perceptiunea ofertelóru incassate, s'au indusu tóte positiuniile solviriloru in protocolulu capitalu susuatinsu, dupa tabel'a sub lit. B. compusu. — Din acestu protocolu capitalu suntu evidente sumele ofertelóru respective obligamentulu fiacarui membru, apoi solvirea si restanti'a acelor'a pana inchisive 31 Augustu a. c.

Pentru orientarea mai chiara si constatarea mai evidinte a sumeloru oferite, ale celoru solvite si ale celoru restante, s'a aratatu lips'a de a face unu estrasu din protocolulu sub B. amintitu in protocolu alfabeticu compusu sub lit. C., din care se póte vedé sumele oferite respective obligate, cele solvite si cele restante ale tuturoru membriloru Asociatiunei.

Pre bas'a acestoru 3 protocóle de nou compuse s'a facutu bilatiulu recerutu si pofitu din partea adunarei generali din anulu trecutu, alu caruia resultatu este aratatu mai in detaiu in protocolulu sub A. si C. atinsu, de unde se póte vedé lamuritu cumca: Dela urdirea Asociatiunei si respective in anii 1863/4, 1864/5, 1865/6 sumele ofertelóru din liste facu 14.122 fl. 50 cr.

cele din anii 1865/6, 1866/7 si 1867/8 3250 „ 50 „

Asisderea ofertele subscrise, pre temeiulu dechiaratiuniloru formale si anume din anii 1866/7, 1867/8 si 1868/9 facu 5194 „ 60 „

Éra cele din 1868/9, 1869/70 si 1870/71 ale membriloru renoiti facu 1400 „ 50 „

Sum'a: 23.968 fl. 10 cr.

Catra acésta suma socotinduse capitalele membriloru fundatori si legatele testate in favorulu Asociatiunei in suma totala de 5541 „ 39 „

se arata in partea Asociatiunei o avere in suma de 29.509 „ 49 „

Din sumele aceste, incatu a fostu cu potintia a le constatá, a incursu respective s'a incassatu preste totu in oferte anuali 6734 fl. 85 cr.

in interese dupa capitalu 189 „ — „

capitalele membriloru fundatori si legatele testate Asociatiunei 5541 „ 39 „

Sum'a la olalta: 12.465 fl. 24 cr.

care subtragunduse din sum'a pretensiuniloru active mai susu espuse, se arata o pretensiune restanta de 17.044 fl. 25 cr., din carea in urmarea licuidariloru ce s'au potutu face pre temeiulu reporturiloru intrate dela colectanti, s'a subtrasu sumele nelicuide si neincassabile de 225 fl. 50 cr.; dreptu aceea se vedé a remané in partea Asociatiunei o pretensiune restanta in suma de 16.818 fl. 75 cr.

2. In privinti'a licuidatiunei si incassarei restantieloru, directiunea conformu determinatiunei adunarei generali din 3/15 Septembre 1868 Nr. 11, de nou s'a adresatu catra respectivii domni colectanti pentru de a tramite resultatulu licuidariloru particulari, si mai de multe ori a repetitu acésta provocare catra toti colectantii, dar' dintre 88 de colecture create spre scopulu acest'a, numai 22 au avutu bun'a vointia de a corespunde recercariloru directionali, ale caror'a protocóle de licuidare si reporte prin comisiunea esmisa sub Nr. decisului directionalu 5, 24 si 63 s'au censuratu, s'au separatu in modulu mai susu espusu, descriendusse sanelicuide si facunduse dispusetiunile ulteriore in privinti'a celorulalte pusetiuni de sume restante.

Fondulu capitalu alu Asociatiunei in anulu acest'a s'a sporitu cu 83 fl. ce a incursu din veniturile balului tienutu in anulu trecutu, cu ocasiunea adunarei generali, apoi sum'a de 52 fl. 88 cr. testata spre scopulu unei fundatiuni si transposa fondului Asociatiunei conformu punctului 12 alu a-

cestui reportu. Se vede dara, ca Asociatiunea nóstra posiede in realitate o avere activa si anume:

In obligatiuni garantate	6594 fl.	— cr.
In bani gat'a	5541 „	39 „
In restantie din anii trecuti	16.818 „	75 „
Sum'a totala de:	28.954 fl.	14 cr.

In meritulu acestei liciudari, si cu deosebire a liciudariloru ulteriori de restantia, directiunea spera, ca in anulu venitoriu cass'a acésta cu atatu mai pucinu se va poté efectui, cu catu starea pretensiuniloru acestor'a, pre bas'a protocoleloru mai desu amintite, este degia adusa in curatu, si directiunea viitória va fi in pusetiune mai cu usuritate a manuduce trebile administrative de cassa, a face estrase pentru respectivii colectanti, si a li face si loru mai posibile realisarea liciudatiunei si a incassarei, atatu a sumeloru restante, catu si a rateloru competinte de oferte.

Déca in viitoriu se va purcede in manipulatiunea cassei astfeliu, si membrii Asociatiunei voru fi portati exactu in evidintia si se voru provocá regulatu si la timpulu seu prin respectivii domni colectanti pentru solvirea mai punctuala a ofertéloru, cu cari s'au deobligatu, atunc'a fara de nici una indoiéla trebile Asoc. voru secerá resultatulu doritu.

(Va urmá.)

UNGARI'A. Pest'a 14 Septembre. Maiestatea Sa imperatulu si regele apostolicu va binevoi a veni la Pest'a catra 20 Octobre. Readunarea dietei va urma cam pe la 16 Octobre, Br. Kemény se plange in contra patimei de multa vorbire a deputatiloru inca si in obiectele acele, care nu le pricepu si proiectéza in „Pesti Napló“ unu modu de a stirpi acésta mania de multa vorba.

Impregiurarea, ca domnulu Romaniei trecu incognito prin Ungari'a, diurnalele maghiare o retacu, pe candu celea germane -si resbuna de sumetii'a maghiara cu sarcasmulu, ca cá pe vecini buni, dupa cum s'a aratatu pana acum catra Romani'a, n'a vrutu se i cortenésca. —

Cernauti 14/26 Aug. Telegrafulu ve va fi anunciatu deja nepomenitele spargeri de nuori ce au datu preste orasiulu nostru si preste Bucovin'a. Perderile agricole suntu mari, dar' mai mari cele casiunate calei ferate Cernauti-Lemberg. Prutulu si Bistriti'a au versatu si au ruptu poduri de mare valóre. Acést'a au opritu comunicatiunea calei ferate pre cateva dile. Asta séra inse, gratia lucrarei a mii de bratie, comunicatiunea va reincepe, de si calatorii voru avé, la unu punctu (4 statiuni departe de Cernauti), a trece pre diosu óre-care distantia mica.

Pre aici se agita elementulu slavicu mai multu decatu veri candu. Ca opositiune societatei romane de cultura, slavii, inspinsi de cine se scie, au infiintiatu si ei o societate analoga. Nu credemu inse, — veri-care fia sprijinulu ei tacutu, — se aiba durata.

Noulu consulu rusescu a sositu de cateva dile; vomu vedé in care parte -si desfasiura ventrele vasului lui consularu.

Inca pre murii strateloru nóstre se mai citescu afisie, scumpe nóua, anunciandu spectacolele romane ale trupei Pascali. Acésta excelinta trupa a plecatu, dar' Cernauti suntu recunoscatori tuturoru celoru, cari cá d. Pascali, punu in riscu pucinulu ce au, cá se aduca mangaiere, pre calea animei, la frati de sange si de sperantia. Intre piesele originali ce aplaudaramu de asta data, fu si „Od'a la Elis'a“ a dlui V. Urechia, carele pre candu erá la ministeriulu de culte, a facutu atat'a pentru tinerim'a nóstra romana de aici si dela Vien'a, si pentru societatile nóstre. Bunatatea piesei dsale mai antaiu, dar' si suvenirea acelora patriotice servitie au facutu piesei dlui Urechia, unu succesu nemarginitu.

Calea ferata, care (asteptandu alte dulci legaturi) nu va legá prin Sucév'a catra dv., este mai gat'a, si erá se se si deschidia la finele lui Septembre; póte ca inundarile recente se mai intardice acésta inaugurare.

Credemu, ca la ór'a acést'a inbitulu fiiu alu Bucovinei, d. A. Hurmuzachi, cu d. I. Sbiera suntu in sinulu academiei nóstre nationali. Ochii nostri ai tuturoru suntu atientiti asupra acelei stele, care se ardica pre orizontele sciintiei nationale.

Nu scimu déca comisiunea pentru rectificarea fruntariloru a inceputu grav'a sa lucrare; totu cu spera Bucovinenii nostri, este ca ea -si va margini lucrarile ei la fruntariele despre Ardélu, cá nu, partasia la lucrarile despre Bucovin'a, se fia candu-va in daun'a adevarateloru hotare ale tierei. . . .

Tóte preocupatiunile nóstre suntu de dvóstra; voiu se dicu, ca ne dóre de a ve vedé asia desbinati, pre cei cari in 1848, in 1856—60, v'amu vediutu redicandu susu drapelulu tierei, prin unire la liberalismu. . . . A! fratiloru, este timpu se cugetati, ca nu duceti si nu periclitati voi numai destinele tierei vóstre, ci si pre ale nóstre tuturoru, ale romanismului! . . . Unire, minte, marita natiune romana!

Betranulu literatu, d. G. Asaki, si juncle directoru alu convorbiriloru literari, a cercetatu orasiulu nostru si a fostu salutati de barbatii nostri, cari se afla inca in orasiu.

Catu amu fi doritu se aducemu asemenea si mai entusiastice salute marelui nostru barbatu de statu, d. Cogalniceanu, déca domni'a sa, cum no mangaiamu (fara motivu) cu sperantii'a, reintra in patri'a prin Galiti'a! nu credeti, bune domnule, ca nu avemu mai mare durere, decatu de a ceti cele ce scrie unele gazete de acolo despre ómeni cá Cogalniceanu! Apoi cine si cui strica acele gazete deramandu tóte gloriile natiunei romane? . . . Déca barbati cá Cogalniceanu, Brateanu, Negruzi, nu ni mai placu, co mai putemu arata de mare straniiroru, cari si asia ne micsiorézа! . . S. Z. „Ad. N.“

Prag'a. Festinu centenariu alui Husz in Boemi'a. In 4 pana la 8 Sept. serbara cechii serbatóri'a cea mai nationala, din cate au serbatu, de candu incepù dualismulu a le amenintia nationalitatea si autonomi'a regatului loru, dovedindu, ca natiunea loru e atatu de alipita de datinele, autonomi'a si viéti'a nationala politica in patri'a loru autonóma, incatu nu se afla pulere, caru se le desbine acésta concordia vindecata in simtiemintele si aspiratiunile loru. Pana acum facura cechii sóu boemii demonstratiuni de acestea politice in adunari cu mille sub numire de meetinguri, care se tienu in tóte statele constitutionali, fara se fia oprite de cineva. Zelulu inse si ardórea loru de a dovedi nu numai dualistiloru, ci si Europei, ca natiunea loru in consciinti'a drepturiloru si, nu va se scia de trafícatorii cu drepturile nationali si autonóme ale tierei si natiunei loru, se intrunira intr'unu cugetu a-si dovedi simtiulu nationalu si imaintea Europei. Spre acestu scopu incepura a da la lumina diurn. francescu „Corespondance slave“ sub moto: „Libertate, nationalitate“ si dandu prin pres'a nationala nutrementu acestoru simtiemente. De parte de a slabi a se folosi de midiuloculu acesta constitutionalu, serbara acum cu o modalitate impunitória si festinulu nationalu de suta de ani alu martirului libertatii nationale Ioane Husz la a cincea suta de ani. Asia facura invitatiuni pentru acésta serbare din tóta Europ'a, nu numai din natiunile slave, care fura tóte representante, ci chiaru si din Angli'a, Franci'a, Itali'a, chiaru si pe Victoru Hugo si pe Garibaldi lu invitara, cari inse acesti doi, numai prin impartasiri in scrisu aderara la principiulu de libertate si nationalitate, farulu si stalpulu de focu la intrunirea acestei serbatori nationale. Afara de boemi, moravi, silesi venira si poloni din Galiti'a. Din Londonu John Ralston presiedintele museului britanicu, din Rusi'a principele Jengalitscheff si Obolensky si cont. Kisseleff, se intielege, ca serbii, croatii, bulgarii, slovenii, rutenii si slavacii era representati prin deputatiuni numerose.

In 4 Augustu se incepù serbarea in faci'a a mai multu de 10.000 poporu. S'au desvalitu monumentulu in piati'a Bethlehem, s'au tienutu cuventari primite cu urari entusiastice. In teatrulu din Neustadt s'a produsu oratoriulu lui Husz, si Sabina si preotulu ev. Fleischer redicara pana la nori meritele lui Husz pentru libertatea bisericei si a natiunei. Au urmatu iluminatiune, bancheturi. Sute de telegrame din tóte partile. Huszinetz locului nascerei lui Husz a fostu unu spectaculu de demonstratiuni dupa 500 si mai bine de ani. Excursiunea la Huszinetz intrunise mai multu de 400 care si aprópe la 50.000 ómeni se aflara in miscare spre a se inchina la locului nascerei lui Husz, unde se nascù in 6 Iuliu 1373. Pietatea natiunei cechice catra acestu barbatu inaltia luptele si martirismulu lui, pentru libertate nationale si bes., pentruca ca rectoru la universitatea din Prag'a a lucratu la regele Wenceslau, incatu germanii trebuira se iè lumea in capu din Prag'a, apoi pentru scriptele lui pentru libertatea religiósa, pe care a sigilat'o si cu martiriu, ca pentru aceste fuse arsu la Kostnitz. Din cenusi'a lui resarira astadi atati adoratori nationali din sinulu natiunei sale, cati vediuramu, ca ei serbara festinulu centenariu. Observamu, ca fara distinctiune de partita toti cechii au luatu parte. Palacky, Dr. Rieger, Dr. Skarda dovedira prin cuventarile sale in toaste solidaritatea cechiloru de a face martira natiunea, pana candu -si va castiga drepturile nationale si ale autonomiei tierei. — Polonii intaia data intre aplause dedera mana pentru a urma asemenea directiune politica cu ei. Adaugemu in fine, ca rusii au facutu dóue stipendia de cate 300 fl., pentru crescerea a doi studenti cechi din Husinetz. Diurnalele regimului detragu acestei serbari cu imputarea de panslavismu.

In Moravi'a in comun'a Slawowici, unde imper. Iosifu II. lasà plugulu din man'a unui tieranu si trase una brazda, spre a dovedi, catu de multu scia stima pe plugarii, cari de feudali eran tractati cá sclavi, se pastra plugulu acela cá unu odoru, si putrediendu facura altulu in locui. Acum in dilele acestea serbara si ei memori'a centenaria a acelui imperatu. Mii de popore din giuru se adunara la acésta serbare, care fù onorata si de unu archiduce; ér' min. Giskra tienù o cuventare pentru infratirea slaviloru cu nemtii, se scie, cum intielegu dualistii infratirea, cu pretiulu desnationalisarei. Poporulu erá animatu de spiritulu libertatii nationale si acolo. —

— Acum cechii si prin placate provocara natiunea, cá se aléga pentru dieta totu numai pe cei, cari erá subscrisi in declaratiunea loru de mai nainte si nu intrara in dieta, ca asia cere interesulu nationale si cine nu va face asia va fi tradatoriu de natiune si de libertatea ei nationale. —

— Galitianii inca se afla in agitatiuni. Resolutionistii stau se li se dé resolutiune la pretensiunile loru nationale autonóme, altfeliu nu voru lua parte la senatu; federalistii inse vreau se dé man'a cu cechii declaranti, facundu opositiune regimului, pana candu li se va recunósce autonomi'a nationale. Éca asia se afla multiumirea popóreloru cu sistem'a dualistica, in contra careia striga si slovenii, cari facu pasi a deveni macar' cá croatii, anexati Ungariei, spre a scapa de unu reu, — dar' a dain altulu. —

Cronica esterna.

ROMANI'A. Buletinulu „Monit. Rom.“: Una depesia din Vien'a, sosita eri, ne da urmatóriele sciri, despre calatóri'a Inaltimei Sale:

„M. S. Domnulu, calatorindu in susulu Dunarei, pe vapórulu „Stefanu celu mare“, a ajunsu la Bazias, Joi 9 Septembre st. n. Pentru antai'a data pavilonulu romanu strabate portile de feru ale marelui riu. Aici ministrulu de resbelu si doi adjutanti domnesci, sositi dela Belgradu, impreuna cu d. R. Ionescu, agentulu Romaniei, asteptau pe In. Sa, spre a'lu salutá in numele domnitoriului Serbiei. Inaltimea Sa purcese in acesti di pe calea ferata. La gar'a Pestei erá asteptatu de d. Steege, agentulu Romaniei langa curtea Vienei, si in 10 Septembre st. n., la 10 óre sér'a, sosi in capital'a Austriei.

„Domnulu, calatorindu incognito, nu putù primi gratiós'a propunere ce i se facuse de Maiestatea Sa imperatorele si rege, de a locui in palatulu imperialu (kaiserliche Burg) si se cobori cu suit'a sa la hotelulu archiducele Carl, unde de mai inainte prin ingrigirea agentului nostru, i se pregatise apartamentele.

„De si I. S. pastréza incognito, totusi, din ordinulu imperatorelui, unu adjutantu imperatescu s'a atasiatu pe langa M. S. in totu timpulu petrecerei sale in Vien'a.“

Vien'a 11 Septembre. Astadi Principiulu Carolu, Domnitoriulu Romanilora, a fostu primitu la imperatulu cu o mare amabilitate; Printiulu a presentatu imperatului suit'a sa, fiindu condusu la palatu in trasur'a curtii. O óra in urma, imperatulu a intorsu visit'a printiului Carolu. Totu in acésta di a fostu mare prandiu la imperatulu, unde au asistatu toti ministrii si cei mai inalti demnitari ai imperiului. — „Pres'a“

„Corespondinti'a austriaca“ dice, ca principele Carolu de Romani'a a primitu marea cruce a ordinului Leopoldu. Principele a facutu o lunga visita dlui de Beust. A primitu pe presiedintele societatii israelite, care cerù o audientia in privinti'a situatiunei israeliticiloru din Romani'a. Totu acésta situatiune a fostu si subiectulu intrevorbirei cu d. Beust. — Principele Carolu pleca mane spre Elveti'a. — „Rom.“

Vien'a 12 Septembre. Dupa prandiulu datu in onórea I. S. Domnului Romaniei, Mari'a Sa si-a luatu diu'a buna dela imperatorulu, carele apoi a plecatu in calatória.

In 11 si 12 Septembre, ministrii, ambasadorii ai puteriloru straine si mari functionari ai imperiului, au facutu visitele loru Domnului.

In 13 Septembre, Inaltimea Sa a visitatu casarmele, arsenalele si alte stabilimente importante

din Vien'a. Pretutindeni Inaltimea Sa a fostu primitu cu onorile cuvenite. Mane Principele pléca la Munich, spre a face o visita familiei regale din Bavari'a. —

Munich 14 Septembre. Principele Carolu a sositu asta séra si-a trasu la ospetalu de Quatre Saisons. — „Rom."

— Aflamu, cumca Asztalos si Madarász, cari au fugitu din prinsori'a dela Waitzen si au trecutu in Romani'a, — celu de antaiu, adica Asztalos a trecutu si de acolo in Turci'a; éra celualaltu adica Madarász s'a stabilitu in Craiov'a, unde s'a casatoritu, luandu-si de socia pre dn'a Farkas directóri'a unui pensionu privatu de fete. Elu se prepara a edá acolo o fóia politica romano-maghiara. Si cá cetatianu americanu cérca a dobendi satisfactiune in contra guvernului din Pest'a, pentru arestulu seu politicu de 14 luni suferitu in Ungari'a. —

Tocma citimu in diurnale, ca cu tóte, ca unii nu voru a da nici o insemnatate procederei lui Madarász, totusi c. Ráday siefu alu politiei stat. Ungariei, ar' fi tramisu unu politianu la Craiov'a, care dupa „Osten" are misiune a oserba pasii lui Madarász, si acésta tocma la insarcinarea facuta din partea regimului maghiaru. Lucrulu e in strinsu incognito. — Póte, ca craiovenii inca voru fi cu luare aminte la insceneatulu acesta. —

Starea politica in Europ'a e incordata. Prusi'a a pusu la cale, cá in casu de vreo schimbare in Franci'a se se conchiame indata corpulu de armata alu 7-lea si alu 8-lea. Oficirii de reserva s'au si avisatu despre acésta. — Convenirea din Heidelberg'a intre Gortschakoff, pr. Hohenlohe ministru primariu alu Bavariei si Klarendon min. de externe alu Marei Britanie a tractatu cestiunea, cumca pacea dela Prag'a nu opresce pe statele germane de sudu a intra in legatura intima nationala cu federatiunea nordica si, precum se vede, Prusi'a nu se póte opri dela opulu unificarei Germaniei. S'a vorbitu si despre concilin. Óre despre coalitiune nu?

Intre Rusi'a si Turci'a s'a escatu o incordare expresiva de pusetiune ostila si pe facia. Pórt'a vrú adica a tramite unu functionariu la Livadi'a, spre a saluta pe cesarulu, inse agentulu Rusiei d. Staal, care pórta functiunile in locu'a absentului internunciu Ignatieff, dechiará Portii, ca e avisatu prin telegrafu de suveranulu seu, ca Halil-Bey nu se póte primi in Livadi'a. — Asta insulta brusca facú mare sensatione si in cercurile diplomatici europene, si acum se crede, ca pusetiunea cea provocatória a vice-regelui din Eghiptu -si afla sprijinulu in factiunile russesci. — Vice-regele Eghiptului, in locu de a implini conditiunile Sultanului, contrage alte imprumute pentru planurile sale. —

Varietati.

— Procuratur'a finantiaria din Sibiiu, botezata cu numele nou de procuratur'a camerei dupa incoronare, se va stramuta la Clusiu pana in 1-a Octobre sub numire de fiscalu directoratu si oficiarii fosti remanu disponibili. S'a scrisu unu concursu si pentru acestu oficiu inse denumirile voru suplini totu concursulu si aici cá si-ori unde. —

— In Clusiu au sositu despartiamentulu pentru Ardélu din batalionulu pentru invetiarea aparatoriloru de patria (honvedi) intre celea mai entusiastice éljen-uri si li s'a cetitu ordinulu de di incuragiandu-se la problema de a forma aparatori de patria catu de experti. —

— Bancnotele de 10 cr. si sieserii cei vechi de argintu se tragu din cursu si pana la 31 Martiu 1870 se voru primi la platiri numai pe la cassele regesci, ér' de aici incolo numai la cass'a centrala in Bud'a. —

— Diurnalele austro-ungare scornescu, ca pe la 22 Septembre se va proclama in Romani'a principele Carolu, cá rege alu romaniloru. —

— „Kolozsv. Közlöny" in Nr. 107 din 11 Septembre a luatu rol'a lupului facia cu mnelulu si néga totu adeverulu cuprinsu in art. din Nr. 65 alu Gazetei, dandu mai multu credimentu reportorelui seu, decatu adeveratei stari a lucrului. Déca nu vrea a crede, ca a intinsu pén'a in veninu de dusmania, candu 'a scrisu invinuirile cele de amicu bunu, apoi se ne ferésca Ddieu de asemene amici.

— (Date statistice.) Comitatulu Aradului are 254.125 locuitori. — Scin scrie si ceti — dintre catolici (50.385) 16.766, va se dica $33^1/_4$ %; dintre reformati (14.372) 6154, adica $42^3/_4$ %; dintre luterani (2051) 904, adica 44%; dintre neuniti (174.060) 7774, adica $4^1/_4$ %; dintre uniti (10.820) 475, adica $4^1/_4$ %. Cu dorere amintimu aceste din urma dóue positiuni, ca-ce ni arata catu de inapoiati suntemu in educatiune; potemu se capetamu indemnu in asta privintia dela israeliti (cu totii 2437) dintre cari cetescu si scriu 1553, adica $63^2/_4$ %; va se dica intre tóte confesiunile ei dau celu mai mare procentu. Numerulu scóleloru se urca la 212, ér' alu invetiatoriloru la 228. Dotarea invetiatoriloru in totalu e 57.708 fl., din care suma vine pentru fiacare invetiatoriu cate una suma anuale de 253 fl., adica 69%0 cr. la di. Proportiunea dotarii invetiatoriloru cu privire la diferitele confesiuni e urmatória: la catolici, cea mai mare dotatiune este de 530 fl., cea mai mica de 100 fl.; la reformati, cea mai mare 386 fl., cea mai mica 83 fl.; la luterani, cea mai mare 389 fl., cea mai mica 69 fl.; la gr. orientali, cea mai mare 480 fl., cea mai mica 52 fl.; la gr. catolici, cea mai mare 381 fl., cea mai mica 103 fl.; la israeliti, cea mai mica 250 fl. — Precum se vede, israelitii intrecu pre crestini si in privinti'a dotarei invetiatoriloru. — „Fed."

— (Una cununia fara popa.) Adunarea cea numerósa a mediciloru si scrutatoriloru naturali in Fiume a serbatu cununi'a Ungariei cu marea; si prof. Arany facú propusetiune, cá se se redice in Fiume unu monumentu intru memori'a St. Stefanu, ale carui spese suie la vreo 3 milióne. Monumentulu se constè dintr'unu palatiu regescu, dintr'o beserica, scóle populare si una ospetaria buna. Dar' miliónele de pe acui spate se se platésca n'a reflectatu. — Si monumentele maghiare se se redice din sudórea nationalitatiloru in protiulu desnationalisarei? — Ori-dóra Arany e milionariu? — La bancheturi se tienura toaste pentru infratirea italienilloru si a Carpatilloru cu marea: Adria, candu inse Matkovich incepù a descrie maltratarea poporului din Fiume din partea maghiariloru, se nascù unu tumultu, care era pe aici se sparga reunirea inse lui Matkovich ii se avisà usi'a. — Modu de tractare civilisatorica. —

— Numerii sortiuriloru trase in 1-a Septembre la Asociatiunea din Aradu: 83, 171, 183, 209, 286. 353, 673, 644, 725, 797, 859, 1011, 1047, 1107, 1139, 1167, 1191, 1296, 1361, 1364, 1391, 1392, 1395, 1595, 1643, 1983, 2019, 2029, 2114, 2294, 2385, 2557, 2695, 2763, 2952, 2955, 3000, 3024, 3063, 3143, 3209, 3310, 3349, 3387, 3429, 3500, 3516, 3531, 3552, 3564, 3614, 3682, 3649, 3829, 3838, 3883, 3992, 4123, 4144, 4255, 4369, 4393, 4403, 4543, 4545, 4546, 4552, 4567, 4593, 4741, 4787, 4796, 4868, 4892, 4907, 5059, 5365, 5378, 5416, 5427, 5445, 5504, 5605, 5765, 5799, 5823, 5853, 5902, 5968, 6013, 6028, 6042, 6177, 6185, 6267, 6327, 6368, 6628, 6632, 6721, 6846, 6877, 6907, 6916, 6928, 6990, 7170, 7203, 7335, 7557, 7818, 7985, 8045, 8133, 8326, 8362, 8370, 8620, 8685, 8920, 9106, 9122, 9205, 9234, 9266, 9442, 9444, 9519, 9622, 9673, 9726, 9868, 9921, 10154, 10157, 10237, 10404, 10414, 10549, 10605, 10752, 11007, 11022, 11036, 11227, 11287, 11311, 11386, 11407, 11417, 11436, 11448, 11528, 11566, 11613, 11629, 11634, 11882, 11891, 11893, 11937, 11944.

Obiectele castigate se potu scóte dela directiunea Asociatiunei pe langa producerea sortiului originalu — in restimpulu prefiptu de siese septemani. —

Bibliografia. In librari'a S. Filtsch din Sibiiu se afla de vendiare, cu pretiulu de 40 cr. v. a. manualulu scolasticu intitulatu: **„Compendiu"** de istoria naturale pentru scólele primarie de ambe sexe, elaboratu de d. Simeone Michalescu, profesoriu de istori'a naturale la liceulu din Craiov'a. Elu cuprinde pre scurtu, cate -si trele partile din ist. nat., adica zoologi'a, botanic'a si mineralogi'a, si se ocupa cu descrierea mai lunga séu mai scurta (dupa importanti'a obiectului) a animaleloru, planteloru si mineraleloru celoru mai folositórie, séu stricatórie omului. Unu manualu fórte bunu si acomudatu este acest'a pentru scólele primari, normali, preparandiali etc. atatu pentru sexulu masculinu, catu si pentru celu femininu, unde ele existu. Scrisu fiindu intr'o limb'a usióra si cu termini (technici) lesne de intielesu. Si cá atare lu recomandamu dloru docenti, invetiatori si invetietorese, spre folosire.

In scurtu va aparé si manualulu pentru clasele gimnasiali, lucratu sistematicesce si dupa celi mai bunu metodu intuitivu, carele érasi se recomanda anticipative dloru profesori gimnasiali. —

Indreptare: In Nr. 65 colóna II, serica 5 de diosu in susu, au fostu remasu afara cuventele: „Dar' pe cine a propusu Rusu de modelu alu eroismului? — Pe I. de Huniadu etc." — In Nr. tr. columna a 3 cetesce: politi'a in locu de politic'a etc.

Nr. 1381—1869. 3—3

Escriere de concursu.

Pentru trei (3) stipendia de 52 fl. 50 cr. v. a. din fundatianea fericitului episcopu alu Fagarasiului Ioane Bobu, usuate de gimnasistii Georgiu Crainicu, Dionisiu Molnar si Alexandru Popu, pentru nesubsternerea testimonialoru scolastice pre terminulu prefiptu la ordinariatulu metropolitanu gr. cat. dechiarate de vacante, prin acésta pana in 25 September a. c. se escrie concursu.

La acestea stipendia potu concure teneri studiosi pascuti transilvaneni, cari au calculi de eminentia in studia, si portare morale buna.

Concurentii la acestea stipendia au de sei tramite cererile loru concursuali instruite dupa recerintiele exprese in ordinatiunea consistoriale din 21 Aug. a. c. Nr. 1582 pre terminulu prefiptu la subinsemnatulu consistoriu metropolitanu.

Blasiu in 21 Augustu 1869.

Consistoriulu metropolitanu gr. cat. de Alb'a Iulia.

A. Schwarz et Bartha,

piati'a Nr. 16,

recomanda onoratiloru sei cumparatori si onoratului publicu depositulu loru bine asortatu de marfa:

materie de cele mai moderne de paletóne, pantaloni si giletce.

Subscrisii prin cumparatur'a marfei trasa dirépturilu dela fabrica cu multa inlesnire si folosu impreunatu se afla in placuta pusetiune a provedé pe onorabilii sei cumparatori in tóta dirépturea si a le sierbi cu pretiurile cele mai discrete si catu se póte de bine.

Pentru pregatire buna si intetita de vestminte comandate a se face se va purta grigi'a cea mai mare si cu tóta solicitudinea, cá si pana acuma.

Totu odata amu introdusu in mesería nóstra nasturi (bombi) cei de curendu inventati in Americ'a, cari nici odata nu se potu rumpe. — 3—3

AVISU

celoru in dreptu de a vinde obiectele medicamentale

BALSAM-PRESERVATIVU

uniculu medicamentu escelinte contra spasmuriloru, bóleloru de stomacu de orice natura, epilepsia, colica repede, diarea, versaturi la femei impovórate, colera, colerina, restaurarea dupa bóle indelungate si regularea organeloru mistuitórie, analisatu si aprobatu de chemiculu servitiului sanitariu din Vien'a si usatu de multe celebritati medicale.

Se tramite numai la primirea pretiului (pe comptantu) ori la posta (Postnachnahme). Pretiulu unei butelie originale cu capsula de cusuturu si sigilu dimpreuna cu instructiunea in 3 limbe e 1 fl. 50 cr. la Brasiovu se afla in depusulu centralu in apotec'a lui MILLER la „corón'a de auru", tergulu pescelui, si la Anken et Comp.; precum si in Bucuresci la d. I. Ovessa negutiatoriu. La apotecarii in: Esseg, Adele Dexzathy; in Fagarasiu I. Megei, in Sibiiu M. S.ii si negutiat. I. Thalmeyer; C. Kooya in Iasi; Dr. Hinz in Clusiu; Alb. Jeney in Muresiu-Osiorheiu; Paulu Breuer in Lapusiulu ung.; Rud. Smeltau in Ploiesci; Cauta et Comp., negutiatoriu in S. Szt.-György si Ioane Ajtai negutiatoriu in Rosia: Aradu F. T. Probst; Alb'a Iulia C. Boosz; Temisiór'a A. Quirini, apotecari; Mediasiu apot. la „corón'a de auru"; Reginu S Dietrich; Sigisiór'a I. B. Teutsch, negutiatori. 39

CURSURILE

la bursa in 17 Sept. 1869 sta asia:

Galbini imperalesci	—	—	5 fl. 90	cr. v. a.
Augsburg	—	—	120 „ 75	„ „
London	—	—	122 „ 70	„ „
Impromutulu nationalu	—	—	89 „ 60	„ „
Obligatiile metalice vechi de 5%			68 „ 75	„ „
Actiule bancului	—	—	721 „ —	„ „
„ creditului	—	—	267 „ —	„ „

Redactoru respundietoru

IACOBU MURESIANU.

Editionea: Cu tiparitulu lui

IOANE GÖTT si fiiu HENRICU.